

Sayın Büyükelçi,

Istanbul Büyükşehir Belediyesi'nin Değerli Yöneticileri

Saygıdeğer Davetliler,

Hepinizi saygı ile selamlamak istiyorum. Hosgeldiniz. **Dobro dosli.** Bugün burada aranızda bulunmaktan ve Istanbul bölgesinde Fahri Konsolos olarak temsil ettiğim uzak komsumuz **Slovenya**'yi, zamanımızın imkan verdiği ölçüde sizlere tanitmaktan büyük mutluluk duyacağım.

Tanitim programımıza başlamadan önce, bu güzel kültür programını düzenleyen **Istanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür İşleri Daire Başkanlığına** ve **Ülkeler ve İnsanlar** temalı yaratıcı düşüncenin koordinatörü **Mehmet Atar**'a; sizler gibi mümtaz davetlilere, temsil ettiğim ülkeyi tanitim imkanini bana verdiklerinden dolayı, kalpten gelen duygularla tesekkürlerimi sunarım. Programimizin akisi söyle olacaktır: Önce bugün bu toplantı için aramızda bulunan Sayın Slovenya Büyükelçisi Ekselans Andrej Graselli sizlere **hosgeldiniz** diyecekler. Daha sonra ben tekrar söz alarak Slovenya tarihi, ekonomisi ve Turizm olanakları konusunda yaklaşık 15 dakikalık bir sunu yapacağım. Konusmayı takiben 5-6 dakikalık bir Slovenya tanitim filmini izleyeceğiz. Daha sonra Slovenya halk ve pop müziği esliğinde mütevazı bir ikramımız olacak. Şimdi Sayın Büyükelçiye davet etmek istiyorum.

Değerli Konuklar,

Önce Slovenya sözcüğünde bulunan **love - sevgi** kelimesine dikkatinizi çekmek istiyorum. Sloven dostlarımız, dünyada sevgi içeren tek devlet ismine sahip olmaktan çok mutluluk duyuyorlar. Hakikaten ülkenin coğrafyasına ve Allahın sunduğu tabii güzelliklere yakından bakınca burasının bir **sevgi** ve **baris** ülkesinden başka bir şey olamayacağı izlenimini hemen anlıyorsunuz. Slovenya **Orta Avrupada** yer alıyor. Ülkenin coğrafi sınırlarına uzaktan bakıldığında, bazı sakacı Sloven doslar ülkelerini küçük ve sevimli bir **civciv**'e benzetiyorlar. Biraz da haklılar. Hakikaten benziyor.

Slovenya, **1334** km uzunluğundaki sınırlarında **İtalya / Macaristan / Avusturya** ve **Hırvatistan** ile komşuluk yapıyor. Akdeniz'e **46** km'lik bir kıyısı mevcut. **2 milyon nüfusunun %16'si, 15** yasin altında. Diğer taraftan, **65** yasin üzerindeki nüfus ise toplam nüfusun yaklaşık **%17'si, 65** yas üstü nüfusun **2/3'ünü kadınlar** oluşturuyor. Slovenya nüfusu, son yıllarda yaklaşık **%0.7**'lik yıllık bir düşüş hızı ile azalıyor. Slovenya devlet olarak **çok genç** olmasına rağmen, nüfusu yaşlı ve kadınlarda beklenen ortalama yaşam **79**, erkeklerde ise **71** yıl.

Degerli Konuklar,

Sloven dostlarımız; is hayatında; **çok çaliskan** (hard-worker) olduklari, **kaliteye** odaklandiklari (quality - focus) ve üretkenlikleri ile tasvir edilirler. Kisaca Alplerin günes gören yüzünde yasayan Slovenler, **orta avrupanın arisi** (bees of Central Europe) olarak tanimlanir. Bana da en çok sorulan soru: **Niçin Slovenya fahri konsolosu oldun. Slovenya ile is iliskin mi var?** sorusudur. Hayir benim Slovenya ile herhangi bir is iliskim ve yakinligim yok. Fakat Sloven dostlar **ariyi** seviyorlar ve **deger** veriyorlar herhalde. Malum; benim soyadim da **ARIOGLU**; ayrica size su bilgiyi aktarmaktan çok memnunum. Avrupanın en üretken ve insanlari en az sokan balarisi cinsi Slovenya'da yasiyormus. Bu özel soy ari **Carniola - Gri Bal arisi** olarak adlandiriliyor. Bu ari tipinin özel bir dans ile diger arilara; bal için verimli çiçeklerin yönünü ve uzakligini anlattigini **Karl Von Frisch** (1886 - 1982) yaptigi çok sabirli ve dikkatli arastirmalar ile kesfetmis. Bu degerli bilim adami, yaptigi çalismalarla **aricilik** konusunda **nobel bilim ödülü** aldı. Van Frisch'den baska kimseye bu konuda bir daha ödül verilmedi.

Slovenya'da ayrica özel bir aricilik müzesi var mutlaka ziyaret edilmeli (**Rodovljica-Apicultural Museum**).

Degerli Davetliler,

Müsaadenizle kisaca Slovenya tarihinden bahsetmek istiyorum. Isa'dan sonra **6nci** yüzyil sonlarında **Slavlar** bugünkü Slovenya cografiyasina yerlesmege basladilar. **14üncü** asirdan itibaren **Habsburg** hanedani bölgeyi yönetmeye basladi. **1918** yilinin sonuna kadar bölge Viyana'ya bagli olarak yönetildi. **1918** yilinin sonlarında **Sirplar, Hirvatlar ve Slovenler bir krallik** kurdular. Ikinci Dünya savasinin sonunda; yani **1945** yilinda; Slovenya yeni kurulan **Yugoslavya'nin** en batidaki parçasini olusturdu. **1990 yilinin Nisan** ayında, Slovenya'da çok partili demokratik bir seçim gerçeklesti. Yaklasik 7 ay sonra, **23 Aralik 1990**'da yapılan referandum ile Slovenya (%88,5 çoğunluk) bagimsizligini talep etti. **25 Haziran 1991**'de ise bagimsizligini ilan etti. Bagimsizlik kolay degildi. 27 Haziran 6 Temmuz arasında Yugoslava Milli ordusu ile 10 günlük bir bagimsizlik savasi yapılmak zorunda kalindi. Türkiye, Slovenya'nin bagimsizligini ilk onaylayan ülkeler arasında yer aldı. **Avrupa Birligi** de Slovenya'yi **15 Ocak 1992**'de tanıdi. **Slovenya 22 Mayıs 1992'de Birlesmis Milletler** ailesine bagimsiz bir devlet olarak katildi.

Degerli Slovenya Dostlari,

Müsadenizle, biraz Slovenya hakkında genel bilgiler vermek istiyorum. Genel tanimi ile Slovenya müthis tabiat güzellikleri ile bezenmis bir orta Avrupa ülkesi. Bas sehir **Ljubljana'da** yaklasik **300.000** kisi yasiyor. Ikinci büyük sehir Malobor'un nüfusu 100.000'e bile ulasmiyor. Nüfusu 10.000'den fazla sehirlerin sayisi bir elin parmaklari kadar. Bu açıdan Slovenya'ya özenmemek elde degil. Slovenlerin çok derin bir **dil kültürü** ve **güçlü bir grameri** ve **zengin bir kelime** haznesi var. İlk kitap 1551 yilinda Prostestan papazi **Primož Trubar** tarafından basilmis. Ülke dindar. Din duygusu bagimsizlikten sonra daha da artiyor. Ülkenin **%75'i** katolik. Hiristyanligin

diğer kollari çok yaygın değil. Ülkede **%1.1** oranında İslam var. Slovenya **çoğulcu demokratik parlamenter bir Cumhuriyet** idaresi ile yönetiliyor. Bugünkü Cumhurbaşkanı 1997 yılında ikinci kere seçilen **Milan Kucan**. Türkiye ile münasebetleri kuvvetlendiren bizzat kendileri. Sayın Süleyman Demirel ile yakın bir arkadaşlığı var. Ülkede bir çok parti var. Parlamento'nun 90 sandalyesinin 34'nü bu yıl yapılan seçimlerde Liberal Demokratlar kazandı. Ülkeyi **Dr. Janez Drnšek** başkanlığındaki Liberal Demokratlar (LDS) ile 3 Sosyal Demokrat Partinin [3 parti / ZLSD + (SLS+SKD) + (DESUS) 27 sandalye] birleşiminden oluşan bir koalisyon yönetmektedir.

Sayın Bayanlar / Baylar,

Müşadenizle, kısaca Slovenya'nın dış politikasından da bahsetmek istiyorum. Slovenya, Türkiye gibi kendisini **yurtta barış - cihanda barış** sloganı ile barışa adanmış bir ülke. Eski **Yugoslavya'nın dış borçlarının** büyük bir bölümünü Slovenya üstlendi ve ödedi. Gerek komşuları ile gerekse diğer ülkelerle hiç bir gerginliği yok. Slovenya bütün gücü ile Avrupa Birliğine tam üyelik için uğraşılıyor. İlk **5** aday ülke içinde. Tam üyeliğinin **2004**'de gerçekleşeceğini ümit ediyor. **Nato** barış programı için ortaklığa kabul edildi. **Nato** üyesi olmak için uğraşılıyor. **Karadeniz Ekonomik İşbirliğinde** gözlemci üyeliği hedeflemiş durumda. Slovenya'nın kurulduğu günden beri gösterdiği ekonomik performans, politik istikrarına kuvvet vermiş durumda. Bu nedenle kolaylıkla dış politikada pozisyon alabiliyor. Bunun en güzel başarılı örneği 16 Haziran 2001'de Slovenya'da 10uncu bağımsızlık yılı kutlamaları çerçevesinde toplanan uluslararası **summit** de Başkan **Bush**, Rus karşıpart'i **Putin**'le ilk defa bu toplantıda bir araya geldi ve **Brdo** şehrinde yaptıkları toplantılar ile birbirlerini tanıdılar. Daha sonra 11 Eylül olaylarında rahatlıkla uzak mesafe telefon görüşmeleri yapabildiler. Böylece Slovenya, 16 Haziran toplantıları ile dünyada geniş yankı uyandıran diplomatik bir başarıya imza attı.

Çok Değerli Davetliler,

Slovenya Avrupa'nın ortasındaki olaganüstü pozisyonu dolayısıyla ile karayolu ve demiryolları ile sıkıca hertarafa bağlanmıştır. İtalya sınırından başlayan ve **Ljubljana**'dan geçerek **Malibor**'a ulaşan ve oradan Macaristan'a bağlanan en uzun otoyol geçtiğimiz yıl büyük ölçüde tamamlanmıştır. Bu yolun doğuya ve batıya uzanımlarına da başlanmıştır. Böylece Slovenya 700 km'lik bir otoyola kavuşmuştur. Bu ulaşım yolu Slovenya'ya 4 milyar dolara mal olmuştur.

Slovenya mevcut demiryollarını modernize etmek için 2005 yılına kadar 2,5 milyar dolarlık bir yatırım yapacaktır. Ayrıca Avrupa demiryolları ile entegrasyon projelerine çok yakında başlayacaktır. Koper - Viyana demiryolunun ihtiyacı gün geçtikçe daha çok hissedilmektedir.

Adria Havayolları son yıllarda bütün uçaklarını yenilemiştir. Modernize edilen **Ljubljana - Brnik** havaalanının altyapısı elden geçirilmekte, küçük uçakların da kolayca çalışabileceği bir yapıya getirilmektedir. **Koper** limanı son yıllarda büyük gelişmeler göstermektedir. Avrupa'ya yılda **200.000** otomobil **Koper** limanından girmektedir. **Koper** limanı uzak doğudan, Avrupa'ya ulaşmanın en ucuz ve kısa yolu olarak bilinir. En hızlı gelişen Adriyatik Limanı, **Koper**'dir.

Slovenya Avrupa **informasyon otoyollari** ile integre olmak ve **internet** kullanimini ÷lke çapında artirmek için b÷y÷k yatirimlar yapmaktadır.

Çok Degerli Konuklar,

Artik, Slovenya'nin ekonomisinden bahsetme zamani geldi. Slovenya'nin kisi basina d÷sen milli geliri yaklasik **10.000** dolardir. Diger kelimelerle **11.200** Euro. Satin alma paritesi cinsinden kisi basina d÷sen milli geliri ise 16.100 Eurodur. Bu deger Avrupa birligi ortalamasinin %72 sidir. Slovenya çok kuvvetli **ihraaat** yapabilen bir ÷lkedir. Getigimiz yil **11.3** milyar \$ ihracaati, **11.4** milyar \$ ithalati olmustur. Slovenya ekonomisinde eflasyon oranı son **7** yildir hep tek dijit rakkam olarak **%8** civarında seyrediyor. ILO kayitlarına g÷re issizlik oranı **%6** civarında. Bu makro ekonomik yapısı ile EU için aday **12+1** ÷lke arasında Slovenya en önde gelen ilk iki ÷lke arasındadır. Slovenya'ya basta Avusturya, Almanya ve Fransa'dan **dis yatırım sermayesi** gelmektedir. Kurumlar vergisi açısından **en az vergi alan** Avrupa ÷lkesidir.

Diger taraftan Slovenya; D÷nya finans çevreleri tarafından Avrupa da, hatta d÷nyada en saglam yatırım ÷lkeleri arasında degerlendirilmektedir. Slovenya'nin finans kuruluslari önündeki borçlanma ve ÷lke risk faktörleri A classdir.

Degerli Konuklar,

Slovenya milli gelirinin %3'nü tarımdan, %6'sini inşaatın, %32'sini üretim sektöründen ve %59'nu ise hizmet sektöründen elde etmektedir. Bu yapısı ile Slovenya sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş aşamasındadır.

Degerli Davetliler,

Slovenya'nin iş gücü yaklasik **750.000** kisidir. Slovenya'da **ILO** kayitlarına g÷re issizlik oranının **%6.4** oldugunu belirtmistim. Slovenya'da **alışan nüfusun %20'si üniversite** mezunudur. Slovenler; işlerinde **usta, yüksek verim** veren, **yaratici** ve iyi **egitimli** olarak bilinmektedir. **alışan kadınların** sayısı gerek kamu sektöründe, gerekse özel sektörde hızla yükselmektedir. İşçi saat ücreti açısından en rekabetçi ÷lkeler arasındadır.

Slovenya ekonomisinde geçen yıl yaklasik 38.000 şirket faaliyet göstermiştir. Bu şirketlerin **%93'ü özel sektöre** aittir. Devlet şirketlerinin sayısı ancak binde birdir. Slovenya ekonomisinde yer alan şirketlerin **%91'i** bizim **kobi** dedigimiz boyuttaki şirketlerdir. Büyük şirketlerin sayısı **%3** mertebesindedir.

Degerli Konuklar,

Slovenya'nin ihracaat ve ithalati bir birine çok yakındır. Bu nedenle de ÷lkenin bir döviz sorunu yoktur. Tüm **ihracatının %64'ü, ithalatının ise %69'unu Avrupa Birliği** ile gerçekleştirilmektedir.

Diger taraftan Slovenya'nin Balkan ülkeleri, eski Yugoslavya'dan ayrılan ülkeler ve Rusya ile bilgiye ve tecrübeye dayanan ekonomik ilişkiler sürdürdüğü gözlenmektedir. **Kisi basına ülkenin ihracaat geliri 6000 dolar civarındadır.** Bu degerin Türkiye için 450 \$/kisi olduğu düşünülürse Slovenya'nin ihracaat basarisinin boyutu daha çok anlam kazanabilir.

Degerli Konuklar,

Slovenya Ar-ge'ye büyük önem veren ülkelerden birisidir. Faaliyet gösteren sirketlerin bir çogu ISO 9000 ve ISO 14000 sertifikalarına sahiptir. **10.000** nüfus basına **55 arastirmani** vardır. Slovenya milli gelirinden **%1.9**'nu Ar-ge faaliyetleri için ayırmaktadır. Slovenya'da **2 üniversite 36 fakültesi** ile faaliyet göstermektedir. **20** adet kamu ve 300 adet bagimsiz arastirma merkezi özellikle bilgi teknolojileri, bio teknoloji, kimya, elektronik, lazer teknolojileri basta olmak üzere genellikle bilgi toplamlarındaki arastirma konulari üzerinde Ar-ge faaliyetleri sürdürmektedir.

Degerli Konuklar,

Müsaadenizle biraz Türkiye - Slovenya ilişkilerinden bahsetmek istiyorum. Slovenya'yi daha önce söylediğim gibi, **ilk taniyan** ülkelerden birisi Türkiye'dir. Yine Slovenya'da Büyükelçilik düzeyinde ilk temsil edilen ülkelerin basında Türkiye gelir. Slovenya Haziran 1996'da İstanbul'da Fahri Konsolosluk ve **1,5** yıl sonra da Ankara'da Büyükelçilik seviyesinde temsil edilmeye baslanmıştır. İki ülke arasındaki sıcak siyasi ve ekonomik gelişmeleri bizzat Sayın Cumhurbaskani Demirel ve Sayın Cumhurbaskani Kucan baslatmış ve sürekli desteklemişlerdir. Ülkelerimiz arasında **kardeslik - dostluk - iyi komşuluk** münasebetleri dışında hiçbir gerginlik gözlenmemiştir. Gelecekte de gözleneceğini taraflar düşünmemektedirler. Uluslararası münasebetlerde iki ülkenin görüşleri büyük çoğunlukla örtüşmektedir. Bu arada ikili ekonomik ilişkiler hızla gelişmektedir.

Degerli Konuklar,

Türkiye Slovenya'dan Pompalar, Ham Deriler, Sigara ve Purolar, Otomobil Lastikleri, Sentetik İplikler, Tibbi malzemeler almaktadır. Buna mukabil Slovenya'ya Otomobiller, Toplu Tasım Vasıtaları, Oto Lastikleri, Pompalar, Tekstil Malzemeleri, Cam ve Kablolar satmaktadır. 2001 yılında Türkiye aldığı iki kati kadar ihracaat yapmıştır. **Toplam dış ticaret hacmi 2001 yılı sonunda 125 milyon dolara ulaşmıştır.**

Saygıdeğer Davetliler,

Sloven - Türk İş Konseyi düzenli olarak yılda iki kere toplantı yapmakta ve taraflar karşılıklı ticareti gözden geçirmektedirler. Bu münasebetler Büyükelçiler tarafından da dikkatle izlenmekte ve desteklenmektedir. Türk-Sloven İş Konseyinin hedefi en kısa sürede dış ticaret toplamını **500 milyon** dolar seviyesine ulaştırmaktır.

Çok Saygıdeğer Slovenya Dostları,

Buraya kadar yaptığım konuşmayı özetlemek gerekirse; Slovenya istikrarlı politik ve ekonomik yapısı, çalışkan - bilgili insanları, olagan üstü imkanlar yaratan coğrafi konumu, ülkenin sağlam ve çok kullanışlı alt yapısı ve ülkenin sunduğu yüksek yaşam kalitesi olanakları ile Avrupa Birliğinin kapısında kesinlikle sinerji yaratabilecek bir ortaktır. Bu nedenle iş adamlarımız Slovenya'da kolaylıkla yatırım yapabilir ve Avrupa içine Slovenya'dan uzanabilir.

Değerli Slovenya Dostları,

Belki konuşmamın en zevkli bölümüne geldim. Müsaade ederseniz şimdi Slovenya'nın Turizm olanaklarından bahsetmek istiyorum. Slovenya'da toplam **80.000** yatak kapasitesi **27.000** otel, motel turistik tesis ile çağdaş turistik hizmetler sunulmaktadır. Turizm gelirleri 1 milyar \$'a ulaşmıştır. Son 5 yılda ortalama %5 hızla turizm gelirleri artmaktadır ve 2000 yılında 2 milyon turist Slovenyayı ziyaret etmiştir. Slovenya da bir turist için tüm beklentilerini karşılayacak altyapı mevcuttur.

Ülke de spor turizmi, sağlık turizmi, kongre ve toplantı turizmi, kış turizmi, dağ turizmi gibi alternatif turizm olanakları çok zengindir ve gelişmiştir. Resimde her mevsim ayrı güzelliği olan Slovenya'nın en meşhur Turistik bölgesi Bled'ten manzaralar görüyorsunuz.

Değerli Konuklar,

Slovenya yeşiller ülkesidir. Dağ, yeşil vadiler, ağaçlar ve kırlar içinde ki çok güzel küçük köyler Slovenyanın ana dokusudur.

Dağ, Vadi, küçük köyler ve envai çeşit yeşil tonların bezediği doğa zenginliği

Değerli Konuklar,

Kış Turizmi için Slovenya'da geniş olanaklar bulmak mümkün. Slovenya'da kayak sporu çok yaygındır. Meşhur ELAN kayak sporları malzemesi üreten firma bir Slovenya firmasıdır. Kar yağışı Slovenya'ya bir masal ülkesine, periler diyarına çevirir.

Slovenyanın Adriyatik denizine açılan **46** km'lik kıyısı mevcuttur. **Koper** şehri bu kıyıda yer alan bir liman şehridir. Sahil boyu deniz turizmi için uygun tesislerle donatılmıştır. **Portoroz** meşhur ve zengin Avrupalıların rağbet ettiği çok sevimli bir Sloven yerleşimidir.

Slovenler Alplerin güneşli yüzünde yaşayanlar olarak nitelenir. Slovenya'da dağcılık sporu çok yaygındır. Yeşil ormanlar ve Sarp dağların oluşturduğu doku doğa hayranlığı uyandırır. Mevsimlerin ve güneşin dağlarda oluşturduğu renk çümbüsü bir çok ressam için zengin ilham kaynağıdır.

Degerli Slovenya Dostlari,

Slovenya'nin **erratik** jeolojik yapisi çok sayida yeralti magarasi dogurmudur. Özellikle ülkenin güney batisindeki karstik yapida binlerce yer alti magrasi kesfedilmistir. Yeralti magralari Slovenya için Turistik, spor ve arastirma zenginligi yaratmaktadır.

Sayin Konuklar,

Bu görüntüde Slovenya'dan muhtelif manzaralar görüyorsunuz. En ortadaki Dragon'un efsaneye göre Ljublijana'yi kötü ruhlulardan ve kötülüğe yönelik saldirilardan koruduguna inanılmaktadır.

Slovenya dine her zaman önem vermistir. Ülkede çok sayida kilise mevcuttur. Görüntüde küçük yerlesimlerde görünen tipik kiliseler ve bazi büyük kiliselerin tasiyici sistemlerine ait görünüsler var.

Bu görüntü zaten kendini ifade ediyor. Slovenya'nin zengin florasından bazi örnekler görüyorsunuz.

Slovenya'da hemen hemen her çesit spor yapiliyor. Sloven halki spora çok düskün.

Doga ve su sporeleri için anlatilmasi zor yüzlerce olanak bulmak mümkün.

Doga içinde ve sehirlerde yasamdan görüntüler.

Degerli Slovenya Dostlari,

Konusmam tahmin ettigimden uzun sürdü. Slovenya'nin ancak bazi yönlerine deginebildim. Geri kalanlari Slovenya'yi ziyaret ederek siz tamamlayacaksınız. Birinci site adresi Slovenya Ticaret ve Sanayi odasina ait ikinci site Slovenya'nin Turizm olanaklarini veriyor.

Ilginize çok tesekkür ederim.

Ersin ARIOGLU

Mayis 2002

Toplam: 2.210 kelime